

Három év alatt 60 százalékkal apasztották a Fővárosi Könyvtár költségvetését

Ne legyen szó újabb apasztásról, sőt adjanak pénzt a katasztrofális hiányok pótlására — Veszélyben van a gyönyörű fiókhálózat

A főváros pénzügyei megkövetelik, hogy az illetékes tényezők komoly erőfeszítéssel folytassák tovább a rendezésnek, az egyensúly megteremtésének nehéz munkáját. De azért ennek az erőfeszítésnek nem szabad annyira mennie, hogy a legnemesebb kulturális érték zavartalan-ságát veszélyeztesse. A Budapesti Hírlap, amely állandóan a fővárosi költségvetés egyensúlyáért harcolt és amely kellően értékeli azt a hatalmas munkát is, amely ennek megteremtése érdekében folyik, tisztelettel felemeli szavát a Fővárosi Könyvtár mellett és nemcsak teljes kíméletet kér a könyvtár költségvetése számára, hanem még azt is megfontolandónak tartja, vajjon nem lehet-e még az általános takarékoság közepette is némileg jóvátenni az utolsó három esztendő végzetes rombolását és a könyvtárnak legalább valamit, bármilyen szerény összeget visszaadni régi ellátmányából, amelyre olyan nagy szüksége van.

A Fővárosi Könyvtár költségvetését ugyanis az utolsó három év alatt hatvan százalékkal csökkentették és ez olyan katasztrofális zsugorodást jelent, hogy ezt a könyvtárral együtt a főváros, sőt az ország egész kulturális életének meg kell sínylenie. Nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy kultúránk darabjaival fűtsük a főváros hatalmas költségvetését.

A Fővárosi Könyvtár sorsa és helyzete nemcsak fővárosi ügy, hanem az ország kulturájának is elsőrendű ügye. A Fővárosi Könyvtár az egyetlen nyilvános könyvtárunk, — miután fájdalom, a maga nemében szintén kitűnő képviselőházi könyvtár nincs nyitva a nagyközönség számára, — amelyben a társadalmi kérdésben, a szociológia, a politika, a közgazdaságtan számtalan ágazatában európai színvonalon szolgálni tudja az érdeklődő közönséget. Nem mintha ezek a szakok kimerítenék a könyvtár működési körét, hanem mert ezekben már kezdettől fogva legelső helyen állott valamennyi magyar könyvtár között. Nem véletlen az, hanem rendszer, hogy vidéki egyetemeink a Fővárosi Könyvtárat állandóan igénybeveszik és az sem, hogy igen fontos törvényalkotások előkészítése a Fővárosi Könyvtár hatalmas és mindig aktuális anyagának igénybevételével történik meg. A Fővárosi Könyvtár nemcsak a székesfővárosnak intézménye, hanem az egész országnak és kimeríthetetlenül lehetne írni azokról a tudományos kutatásokról, amelyek ezekben az olvasó és dolgozótermekben és az itt felhalmozott, kitűnően válogatott anyag segítségével vezettek új eredményekre és folynak szüntelenül a legszebb kilátásokkal.

A Fővárosi Könyvtár városi anyaga is rendkívül gazdag, ami a könyvtár természetéből önként következik. Budapesti gyűjteménye olyan dús, hogy a főváros

történetét — ami fájdalom, még mindig hiányzik — nem is lehet másképpen megírni, mint ennek az anyagnak az alapján. A magyar várostörténelemnek egyáltalában hihetetlenül bő anyagát sikerült ezekben a pompás termekben összegyűjteni.

Azonban ezek mellett az elsőrendű tudományos szempontok mellett még más, ennél pillanatnyilag csaknem fontosabb szempontok is tiltakoznak az ellen, hogy a Fővárosi Könyvtár működése megbénítassék. A könyvtár gyönyörűen kiépített, de még mindig további terjesztést kívánó fiókhálózata ugyanis egészen különleges hivatást tölt be a főváros életében. Ma, amikor annyi nemes munkásanyag és annyi kiválóan képzett szellemi munkás is állás nélkül van, egészen elsőrendű jelentősége van annak a könyvtári fiókhálózatnak, amely tízezer meg tízezer ember számára teremt művelődési, olvasási lehetőséget, amely valósággal leköti ezeket a tömegeket, szellemüket magasabb szempontok felé vezeti, a kényszerű pihenést a tanulás lehetőségévé változtatja át és ezzel segítségükre van abban, hogy amit a munka gyakorlása tekintetében vesztenek, elméleti továbbképzésükkel és a leg-szebb fajtájú szórakozással pótolhassák.

A könyvtár ma éppen olyan fontos tényezője a szegény gondozásnak, a szociálpolitikának, mint maga az élelmiszer, a lakás, a ruházat és a többi elsőrendű életszükségleti cikkek terén teremtett segítő akciók.

És ezt a fiókhálózatot a legutóbbi évek alatt végrehajtott költségvetéscsökkentések már majdnem katasztrofális helyzetbe sodorták. A könyvtár forgalma ugyanis egy év alatt 1,300.000 kötet és e hatalmas forgalom mellett természetesen az anyagot szakadatlanul újítani kell. A fiókok könyvvállománya rohamosan elhasználdik és minél rohamosabban, annál biztosabb az, hogy a könyvtári hálózatra fordított összegek nem vesznek kárba. A Fővárosi Könyvtár olyan kiválóan működik, — hogy anyaga már csaknem végzetesen elnyűtt, megromlott és a kiselejtések folytán hiányossá lett. Mert természetesen az új anyagot korántsem lehetett olyan mértékben beszerezni a fiókok számára, amint kellett volna, amint az a Könyvtár és a nagyközönség érdekeinek megfelelő.

Tudjuk jól, milyen nagyok a főváros pénzügyi nehézségei és tudjuk, hogy az illetékes tényezők milyen nagy gonddal mérlegelik, a hatalmas fővárosi szervezetnek milyen tagjai, milyen részei elől vegyenek el a szükség parancsa folytán életlehetőségeket. Nem könnyű ez a választás — és mi mégis azt mondjuk: kegyelmet a kultúrának, kegyelmet a Fővárosi Könyvtárnak! Egy milliós városnak kultúrára éhes népe nevében beszélünk itt, olyan népnek a nevében, amely a maga nagyszerű szellemével, műveltségével megmutatta, hogy milyen áldozatra méltó, amit a közösség e kultúra érdekében meghozhat.